

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ¹

*Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού διά την υποβολήν σχεδίων
προς ανέγερσιν Πινακοθήκης παρά την γωνίαν της λεωφόρου
Βασιλίσσης Σοφίας και οδού Ριζάρη*

*Το Διοικητικόν Συμβούλιον της Εθνικής Πινακοθήκης και Μουσείου
Αλεξάνδρου Σούτσου (Ν. 2814/54) προκηρύσσει Πανελλήνιον Αρχιτεκτονικόν
Διαγωνισμόν διά την σύνταξιν και υποβολήν σχεδίων, προς ανέγερσιν Πινακοθήκης εις
την γωνίαν της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας και Ριζάρη.*

I. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Άρθρ. 1^{ον}

Αντικείμενον Διαγωνισμού

*Αντικείμενον του διαγωνισμού αποτελεί η μελέτη του κτηρίου της Πινακοθήκης,
αποτελουμένου εκ των κάτωθι τεσσάρων τμημάτων:*

A. ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

(Αίθουσαι εκθέσεων πινάκων, γλυπτών, χαρακτηριστικών και εν γένει έργων τέχνης).

B. ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Διά την διοικητικήν και διαχειριστικήν υπηρεσίαν.

Γ. ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

*Ήτοι βιβλιοθήκης, αρχειοθήκης, εργαστηρίων συντηρήσεως, αιθούσης διαλέξεων (μετά
προβολέως).*

Δ. ΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ

Άρθρ. 2^{ον}

Θέσις και μέγεθος γηπέδου

¹ Η προκήρυξη, με αριθμό εισερχομένου εγγράφου 621/13-2-1956, παρατίθεται όπως βρέθηκε στο αρχείο της Πινακοθήκης. Τα στοιχεία που αφορούν στα ποσά των χρηματικών βραβείων, τον τόπο και την προθεσμία κατάθεσης των μελετών συμπληρώθηκαν από πληροφορίες του τύπου και παρατίθενται σε αγκύλες.

-Το γήπεδον εφ' ου προβλέπεται η ανέγερσις του κτηρίου της Πινακοθήκης, ευρίσκεται εις την γωνίαν της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας και οδού Ριζάρη.

-Η επιφάνεια του εν λόγω γηπέδου ορίζεται εν τω συναπτωμένω τη παρούσι τοπογραφικώ σχεδιαγράμματι υπό του σχήματος ΑΒΓΔΑ.

Άρθρ. 3^{ον}

Υπάρχοντα κτίσματα

-Τα σημαιούμενα εν τω τοπογραφικώ σχεδιαγράμματι κτίσματα είναι λιθόκτιστα.

-Πάντα τα ως άνω κτίσματα προβλέπεται, όπως, μετά την ανέγερσιν του νέου κτηρίου κατεδαφισθούν. Εν τούτοις συνιστάται, όπως οι διαγωνιζόμενοι διατηρήσωσι, ει δυνατόν, τα κτίσματα ταύτα, διότι εις αυτά είναι σήμερον αποθηκευμένα τα έργα και τα έπιπλα της Πινακοθήκης, προβλέπεται δε να παραμείνουν εκεί και κατά το διάστημα της ανεγέρσεως του νέου κτηρίου. Πάντως, τονίζεται ότι η διατήρησις των εν λόγω κτισμάτων δεν θα πρέπει, εν ουδεμίā περιπτώσει, να γίνη επί βλάβη της διατάξεως του ανεγερθησομένου κτηρίου.

Α. ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΩΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

Άρθρ. 4^{ον}

Κτηριολογικόν πρόγραμμα Πινακοθήκης

1. Είσοδος – Προθάλαμος (ευρύς χώρος συγκεντρώσεως ακροατών, μαθητών κ.λπ.)

Εις τον χώρον αυτόν θα πρέπει να υπάρχουν:

- Ταμείον εισιτηρίων.
- Θέσεις διά την έκθεσιν οδηγών, καρτών, βιβλίων, εντύπων.
- Θέσεις διά το διάγραμμα του Μουσείου και δι' ενδείξεις περί του είδους των έργων εκάστης αιθούσης.
- Πίναξ πληροφοριών διά διαλέξεις, ομιλίας κλπ.
- Θέσεις εμφανείς προς αναγραφήν Μεγάλων Ευεργετών, Ευεργετών, Δωρητών κλπ. (περίπου διακόσια ονόματα).
- Ενδεχομένως πρόβλεψις επιφανείας ή επιφανειών προς κάλυψιν διά διακοσμητικών έργων (τοιχογραφίαι ή ανάγλυφα).

-Είκοσι καθίσματα.

-Καπνιστήριο.

-Αποχωρητήρια (γυναικών και ανδρών μετά προθαλάμου ένθα νιπτήρες).

-Αναψυκτήριον.

-Βεστιάριον.

Σημ. Και εις την είσοδον είναι δυνατόν να υπάρχουν εκθέματα.

2. Αίθουσαι

15-20 περίπου, μικραί και μεγάλοι (ο αριθμός δύναται να αλλάξη αναλόγως του μεγέθους των αιθουσών), κατανεμόμεναι ως εξής:

-Ελλήνων

α) 1-2 μεγάλοι, ελληνικής τέχνης (ζωγραφικής)

μέτρα 20 X 7 έως 25 X 10

β) 4-5 μικραί, ελλην. Τέχνης (ζωγραφικής) μ. 8 X 6

γ) 1-2 μικραί, ελληνικής χαρακτηριστικής και ελαφράς ύλης μ. 8 X 4 έως 6 X 5

6-9 το όλον

-Ξένων

α) 2-3 μεγάλοι, ζωγραφικής μέτρα 20 X 7 έως 25 X 10

β) 4-5 μικραί, ζωγραφικής " 6 X 5 " 8 X 6

γ) 1-2 μικραί, χαρακτηριστικής " 7 X 4 " 6 X 5

7-10 το όλον

-Γλυπτά Ελλήνων και Ξένων

1-2 αίθουσαι.

Διά τινά γλυπτά δυνατόν χρησιμοποιηθή και τυχόν προβλεπομένη αυλή ή αίθριον. Αν το αίθριον (αυλή) προβλέπεται και ως χώρος συγκεντρώσεων (διαλέξεων κλπ.) τότε, και εφ' όσον περιβάλλεται υπό στοών, αι στοαί αυταί δύνανται να είναι κάπως υψωμένοι (1-2 βαθμίδες) ούτως ώστε να σχηματίζεται είδος χαμηλού αμφιθεάτρου.

-Ανεξάρτητοι Αίθουσαι

1-2 αίθουσαι σχετικώς ανεξάρτητοι, διά την έκθεσιν δανείων εκθεμάτων ή έργων μεμονωμένων ζωγράφων: μ. 5 X 10 έως 6 X 12

3. Γενικά παρατηρήσεις

Φωτισμός

Διά τας αιθούσας ζωγραφικής απαιτείται κατ' αρχήν διάχυτος άπλετος φυσικός φωτισμός. Εις ωρισμένας περιπτώσεις πρέπει να είναι δυνατόν να ενισχύεται τοπικώς ο φωτισμός διά τεχνητού.

Διά τας αιθούσας γλυπτικής πρέπει να υπάρχει σαφές, έντονον εξ άμέσου πηγής προερχόμενον φως, από υψηλόν σημείον της αιθούσης, ώστε να σχηματίζονται σκιαί χωρίς τα γλυπτά να φωτίζονται υπερβολικώς εκ διαχύτου φωτός, το οποίον όμως πρέπει πάντως να υπάρχει, αλλ' εις ελάσσονα κλίμακα.

Ο φωτισμός δι' ηλιακού φωτός πρέπει να δύναται να ελέγχεται, ούτως ώστε να μη πίπτουν ποτέ κατ' ευθείαν αι ακτίνες επί του πίνακος.

Διά τινάς, λίαν περιορισμένας, περιπτώσεις δεν αποκλείεται να υπάρχει μόνον τεχνητός φωτισμός. Όπου όμως υπάρχει ηλιακός φωτισμός, πρέπει απαραίτητως να υπάρχει και τεχνητός.

Ο εκ του ανωτέρου τμήματος του τοίχου προερχόμενος φωτισμός δύναται κατ' αρχήν να θεωρηθή ως εις των πλέον ευνοϊκών, χωρίς όμως να αποκλείεται και άλλη λύσις.

Ύψος των αιθουσών

Αι αίθουσαι πρέπει να έχουν ύψος ανάλογον προς τας άλλας διαστάσεις των. Προτιμωτέρα θα ήτο λύσις τοιαύτη, ώστε να μεταβάλλεται το ύψος δι' οροφής, κινητής, ελαφράς κατασκευής.

Κυκλοφορία

Αι μικρότεραι αίθουσαι πρέπει να έχουν άμεσον επαφήν μετά των μεγάλων του αυτού είδους.

Εις τας αιθούσας θα πρέπει να ληφθή υπόψη ότι είναι απαραίτητος η δημιουργία θέσεων, ή τμημάτων, ή γωνιών, ή και αιθουσών ακόμη, διά να εξαρθούν εκλεκτά έργα, ως π.χ. ο Θεοτοκόπουλος.

Επίσης πρέπει να είναι απαραίτητος η διέλευσις εξ όλων των αιθουσών, ώστε ενδεχομένως ν' απομονούνται τινές εξ αυτών.

Η διάταξις πρέπει να είναι τοιαύτη, ώστε ο επισκέπτης να οδηγείται εντέχνως ίνα περιφέρηται εις όλην την αίθουσαν. Αι διαδρομαί δεν πρέπει να διασταυρούνται, εις δε τας μεγαλυτέρας τουλάχιστον αιθούσας πρέπει να προβλέπεται είσοδος και έξοδος, ώστε να αποφεύγεται συνωστισμός.

Διάρθρωσις

Η εν γένει διάταξις να είναι, ει δυνατόν, εύκαμπτος, ευμετάβλητος, διά να καθίσταται ευχερής η μεταβολή ωρισμένων τουλάχιστον χώρων, αναλόγως των διαφορών επιδιώξεων και του είδους εκάστης εκθέσεως.

Βεβαίως είναι δυνατόν να προβλεφθή μία ή και μερικάί μεγάλαι αίθουσαι, αι οποίαι να δύνανται να διαιρεθούν με κινητά χωρίσματα, άτινα να επέχουν θέσιν τοίχου, διήκοντα από δαπέδου μέχρι οροφής.

Πρέπει να είναι, ει δυνατόν, εποπτικόν το σχέδιον και εύκολος η διάταξις. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι επιδιώκεται μονοτονία, τουναντίον στοιχείον έλξεως είναι η ποικιλία ή εις τα μεγέθη των αιθουσών, ή εις τον χρωματισμόν, ή εις την διάρθρωσιν, ή και άλλως (διακοπή π.χ. δι' αυλής ή άλλων αρχιτεκτονικών στοιχείων απεδείχθη ωφέλιμος).

Θεωρείται χρήσιμον και ευχάριστον διά τον θεατήν να υπάρχουν ενίοτε εις τας αιθούσας εκθέσεων ανοίγματα (παράθυρον ή θύρα) τα οποία να επιτρέπουν την επικοινωνίαν με το εξωτερικόν (έστω και προς αυλήν αν μη προς πλέον ευχάριστον θέαν).

Πρέπει να αποφευχθούν αι ολίγαι βαθμίδες (1-2) εις τον κυρίως χώρον των εκθεμάτων. Πρέπει να υπάρχη ή επίπεδος συνεχής επιφάνεια, ή σαφώς εμφανής κλίμαξ.

Οι χώροι γενικώς πρέπει να είναι άνετοι, αλλά να τους διέπη οικονομία διατάξεως.

Ενδείξεις διά τον υπολογισμόν αναρτήσεως και διατάξεως των έργων

Ίνα οι διαγωνιζόμενοι κατατοπισθώσι περί του απαιτουμένου χώρου, αναγράφονται κατωτέρω ωρισμένοι ενδείξεις διά την ανάρτησιν των πινάκων, τον αριθμόν και το μέγεθος των έργων.

Εις την Πινακοθήκην αναρτώνται έργα εις μίαν μόνον γραμμήν. Αι τυχόν εξαιρέσεις είναι ελάχιστοι και δεν πρέπει να υπολογισθούν.

Υπολογίζεται ότι κατά μέσον όρον έκαστον έργον χρειάζεται εν μέτρον και 60 εκατοστά, συνυπολογιζομένου και του απαιτητού μεταξύ των πινάκων χώρου, όστις ως είναι φυσικόν κυμαίνεται και αυτός αναλόγως.

Δι' εν γλυπτόν απαιτούνται 5 έως 6,50 τετραγωνικά επί του δαπέδου. Προβλεπόμενα προς έκθεσιν γλυπτά, περί τα 80.

Δεν απαιτείται τα αιτούμενα τρέχοντα μέτρα να ευρίσκονται όλα επί των μονίμων τοίχων, είναι δυνατόν δηλαδή να συνυπολογισθούν και κινητά χωρίσματα.

Πίνακας προς έκθεσιν η Πινακοθήκη κατέχει μεν πολλούς, αλλά δεν υπολογίζει, ένεκα διαφόρων λόγων, να τους εκθέτη όλους συγχρόνως. Ούτω, υπολογίζεται ότι άμα τη ενάρξει της λειτουργίας της Πινακοθήκης θα εκτεθούν περί τους 400 έως 420 πίνακας. (Εν τη πραγματικότητι τα εκτεθησόμενα αντικείμενα θα είναι περισσότερα, αλλά δεν υπολογίζονται ενταύθα, διότι πολλά θα είναι εντός προθηκών αι οποίαι τοποθετούνται κάτωθι των πινάκων και επομένως δεν προσαυζάνουν τα τρέχοντα μέτρα). Συν τω χρόνω όμως, ίσως εις διάστημα δέκα ετών, προβλέπεται η ανάπτυξις της Πινακοθήκης, ώστε να περιλάβη πλέον των διπλασίων έργων, ήτοι να φθάση και να υπερβή τα 1.000. Ως εκ τούτου τα σχέδια πρέπει μεν να γίνουν διά το σύνολον, ώστε το κτήριον να περιλάβη τον μεγαλύτερον αριθμόν, ενδέχεται όμως να εκτελεσθή τμήμα του όλου κτηρίου, εν όψει απροβλέπτων τυχόν οικονομικών δυσχερειών.

B. ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

1. Γραφεία Διοικήσεως

-Εν γραφείον Διευθυντού, μετά προθαλάμου. Το γραφείον δύναται να αποτελή και αίθουσαν συνεδριάσεων του επταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου: μ^2 30 μετά προθαλάμου μ^2 16 περίπου.

-Εν γραφείον Γραμματέως: μ^2 20.

-Εν γραφείον βοηθού: μ^2 20.

2. Γραφείον Διαχειρίσεως κλπ.

-Εν γραφείον λογιστικής υπηρεσίας διεκπεραιώσεως: μ^2 30.

-Δύο αποχωρητήρια μετά προθαλάμου.

-Εν καφενείον μικρόν. Παραμονή κλητήρος κατά τας εργασίμους ώρας.

3. Φύλακες

-Μία μικρά κατοικία δύο ή τριών δωματίων μετά των σχετικών χρεωδών διά τον νυκτοφύλακα.

Γ. ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

1. Εργαστήρια

-Μία μεγάλη αίθουσα εργαστηρίου (μετρ. 8X8), με δυνατότητα εισόδου εκ του εξωτερικού διά μεγάλης θύρας και με επικοινωνίαν προς ταράτσαν ή αυλή με ήλιον.

-Εν γραφείον Συντηρητού (μετρ. 4X4), διά την παραμονήν του και διά μικροτέρας εργασίας.

-Μία αίθουσα επιδιορθώσεων (μετρ. 4X6 έως 5X7).

Οι ανωτέρω χώροι πρέπει να φωτίζονται κάλλιστα διά φυσικού και τεχνητού φωτισμού.

-Εις μικρός χώρος (μετρ. 1X2,50 και ύψους 3) με αεροστεγώς κλειομένην θύραν διά την πιεστικήν εισαγωγήν αεριόφωτος προς καταστροφήν σαρακιών.

-Εν εργαστήριον (ξυλουργικόν, μηχανολογικόν, ηλεκτρολογικόν κλπ. μέτρα 7X5).

-Εν φωτογραφικόν εργαστήριον: σκοτεινός θάλαμος και θάλαμος διά τας λοιπάς φωτογραφικάς εργασίας (μετρ. 4X6).

2. Διαμέρισμα Μελέτης

-Βιβλιοθήκη

-Μία αίθουσα διά είκοσι χιλιάδας περίπου τόμους βιβλίων: μ² 55-70

-Εν αναγνωστήριον δι' εξ εργαζομένους: μ² 40.

Σημ. Η αίθουσα φυλάξεως βιβλίων κεχωρισμένη από το αναγνωστήριον.

-Θήκαι

-Αρχειοθήκη

-Φωτογραφοθήκαι διά 25.000 φωτογραφίας (αρνητικά και αντίτυπα)

-Ιδιαίτεροι θήκαι διά την φύλαξιν χαρακτηριστικών έργων.

-Κατάλληλοι θήκαι διά την φύλαξιν εντύπων αντιγράφων (πιθανόν εντός PASSE-PARTOUT).

Σημ. Διά τους χώρους των θηκών δύνανται ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν και ευρείς διάδρομοι.

-Αίθουσα διαλέξεων μετά προβολέως

Διά 400 έως 450 άτομα.

Εύκολος και ανεξάρτητος προσπέλασις εκ του εξωτερικού. Ως αίθουσα διαλέξεων δύνανται να χρησιμοποιηθούν ενδεχομένως και άλλα τμήματα του Μουσείου, ως π.χ. ο προθάλαμος, το αίθριον, σκεπαστή αυλή, ή συνδυασμός αιθουσών και εισόδου.

Δ. ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΘΗΚΩΝ

1. Μία ή δύο αποθήκαι έργων ζωγραφικής.

Λίαν ευρύχωροι και ευπρόσιτοι. Θα γίνεται χρήσις κατακορύφων συρταρωτών πλαισίων, όπου θα αναρτώνται οι πίνακες. Εκάστη αίθουσα θα έχη διαστάσεις 6X20 ή 8X15 μέτρ., θα αερίζεται και θα φωτίζεται καλώς, χωρίς όμως να εισέρχεται αμέσως ο ήλιος. Να μη εισχωρή η σκόνη.

2. Μία αποθήκη γλυπτών (μέτρ. 5X6).

3. Μία αποθήκη λοιπών έργων τέχνης (μέτρ. 6X10).

4. Μία αποθήκη υλικού (μέτρ. 6X10).

Εις όλας τα αποθήκας να είναι δυνατή η προσπέλασις με καροτσάκια, τα οποία θα μεταφέρουν τα έργα και τα υλικά προς τας αιθούσας και εργαστήρια (ίσως να είναι χρήσιμος ανελκυστήρ μεγάλης επιφανείας).

5. Καταφύγιον διά τα έργα.

Εις το ήμισυ του μεγέθους της Αποθήκης.

Παρατηρήσεις επί των τμημάτων Β, Γ και Δ.

Τα τμήματα Διοικήσεως (Β), Μελέτης και Εργαστηρίων (Γ) πρέπει να επικοινωνούν και κατ' ευθείαν προς το εξωτερικόν και προς το εσωτερικόν, δυνάμενα ν' απομονωθούν ευκόλως και απολύτως, ούτως ώστε οι υπάλληλοι να δύνανται τυχόν να προσέρχονται και εις άλλας ώρας πλην των της επισκέψεως της εκθέσεως από άλλην θύραν. Ούτω η λειτουργία των τμημάτων θα είναι ανεξάρτητος, διότι το Μουσείον θα λειτουργή και κατά ημέρας και ώρας κατά τας οποίας δεν θα εργάζονται οι υπάλληλοι, ως και αντιστρόφως.

Οι χώροι Διοικήσεως, Μελετών και Εργαστηρίων, ως και των Αποθηκών (Β, Γ, Δ), δύνανται ν' αποτελέσουν ανεξάρτητον τρόπον τινά, αλλ' εν επαφή, τμήμα. Ίσως κατάλληλος χώρος είναι ο προς την μεσημβρίαν, έναντι της πολυκατοικίας των στρατιωτικών. Ενδεχομένως το τμήμα αυτό θα πρέπει να έχη περισσότερους ορόφους, ή τώσην επιφάνειαν όση απαιτείται διά να αποκρυβούν αι πολυκατοικίαι, συγχρόνως δε ν' αποτελέση το βάθος ώστε ν' απομονωθή οπτικώς το κυρίως κτήριον.

Τα τμήματα Β, Γ και Δ δύνανται επίσης να τοποθετηθώσι εις ημιυπόγειον χώρον, κάτω της κυρίως Πινακοθήκης.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ

Να είναι μνημείον, χωρίς όμως να έχη τον «μνημειώδη» χαρακτήρα, όπως συνηθίζομεν να αποκαλούμεν τα κτήρια με πολλές «κολώνας» και «κιονόκρανα».

Το ύφος να είναι Ελληνικόν.

Να προσαρμόζεται εις το περιβάλλον.

Να εκφράζη την έννοιαν της Πινακοθήκης και να ανταποκρίνηται προς τον προορισμόν της.

Να είναι απαραίτητως σύγχρονον κτίσμα, ώστε να εκφράζη την εποχήν μας.

Δεν υπάρχει ουδείς λόγος μιμήσεως ελληνικού ή ξένου ρυθμού (αρχαίου, βυζαντινού, νεοκλασσικού κλπ.), χωρίς όμως τούτο να αποτελή και λόγον αποκλεισμού από τον διαγωνισμόν.

Δεν πρέπει να λησμονώμεν ότι κτίζομεν εις την Ελλάδα και μάλιστα εις τας Αθήνας και ότι αι λέξεις ακόμη Πινακοθήκη και Αθήναι δημιουργούν δεσμεύσεις τοπικάς, χρονικάς, ιστορικάς.

Άρθρ. 5^{ον}

Ελευθερία επιλογής σχεδίου

Ρητώς και κατηγορηματικώς δηλούται ότι αι ανωτέρω αναφερόμεναι υποδείξεις, ως προς την διάταξιν, μέγεθος και εν γένει χειρισμόν του κτηριολογικού θέματος, είναι μόνον ενδεικτικά. Οι διαγωνιζόμενοι είναι απολύτως ελεύθεροι να διευθετήσωσι όπως νομίζουν την όλην διάταξιν και τα επί μέρους στοιχεία. Πάσα κτηριολογική ή λειτουργική διάταξις, επαναλαμβάνεται ρητώς, θα κριθή απολύτως και ουχί εν συσχετίσει προς τα ενταύθα ενδεικτικώς και μόνον αναφερόμενα.

Άρθρ. 6^{ον}

Τι είναι και τι επιδιώκει η Πινακοθήκη

Οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να έχωσι υπ' όψιν των κατά την σύνταξιν των μελετών τι είναι και τι επιδιώκει η Πινακοθήκη.

α) Τι είναι η Εθνική Πινακοθήκη;

Είναι το μοναδικόν εις την Ελλάδα μουσείον το οποίον έχει συγκεντρωμένους και εξακολουθεί να συγκεντρώνη ζωγραφικούς κυρίως πίνακας:

1. Νεωτέρων Ελλήνων καλλιτεχνών, από του 18^{ου} περίπου αιώνος έως σήμερον.
2. Ξένων καλλιτεχνών διαφόρων χωρών, εποχών και σχολών, από των παλαιότερων χρόνων μέχρι των εκάστοτε συγχρόνων.
3. Χαρακτικά ελαφράς ύλης έργα.
4. Γλυπτοθήκην κυρίως Ελλήνων, αλλά και ξένων.
5. Έργα διακοσμητικής τέχνης πάσης ύλης: υφαντά, πορσελάνας, έπιπλα κλπ.

β) Σκοπός:

1. Η διατήρησις των έργων τα οποία περιέρχονται εις την Πινακοθήκην.
2. Η έκθεσις των και
3. Η διά των εκθέσεων και διά παντός άλλου μέσου διάδοσις της εννοίας του καλού και της ιστορίας της τέχνης.

II. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρ. 7^{ον}

Δικαίωμα συμμετοχής

α) Εις τον Διαγωνισμόν δικαιούται να μετάσχη πας Έλλην Αρχιτέκτων, διπλωματούχος της Ανωτάτης Σχολής Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου ή άλλης ανεγνωρισμένης και ομοταγούς προς αυτήν Σχολής.

β) Η συμμετοχή εις τον Διαγωνισμόν αποτελεί την ανεπιφύλακτον αποδοχήν πάντων των όρων της παρούσης προκηρύξεως.

Άρθρ. 8^{ον}

Αιτούμενα στοιχεία

Εκάστη μελέτη πρέπει να αποτελείται επί ποινή απαραδέκτου από τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Σχέδιον κατόψεως εκάστου ορόφου υπό κλίμακα 1:200
2. Σχέδια των κυρίων όψεων, δηλαδή:
 - α) επί της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας υπό κλίμακα 1:100
 - β) επί της οδού Ριζάρη υπό κλίμακα 1:200
3. Τομήν κατά τα κύρια στοιχεία του κτηρίου υπό κλίμακα 1:200
4. Σχέδιον προοπτικής απόψεως από της ΒΑ γωνίας της διασταυρώσεως της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας και οδού Ριζάρη.
5. Σύντομον έκθεσιν μη υπερβαίνουσα τας δύο σελίδας γραφομηχανής.
6. Κυβισμόν του κτηρίου
Σημ. Διά τον υπολογισμόν του κυβισμού, δέον να ληφθή ως ύψος του κτηρίου το ύψος από της άνω στάθμης του δαπέδου του ισογείου (και εάν υπάρχει ημιυπόγειον, από της άνω στάθμης του δαπέδου του ημιυπογείου) μέχρι της άνω στάθμης της ανωτάτης πλακός.
7. Κατάλογον των υποβαλομένων σχεδίων και τευχών.
8. Έκαστος διαγωνιζόμενος δύναται να υποβάλη και παν άλλο σχέδιον, εάν ήθελε κρίνη τούτο σκόπιμον προς επεξήγησιν των ανωτέρω υποχρεωτικών σχεδίων, χωρίς η υποβολή των προσθέτων τούτων στοιχείων να συνεπάγεται πλεονέκτημά τι δι' αυτόν έναντι των άλλων διαγωνιζομένων.

Άρθρ. 9^{ον}

Τρόπος σχεδιάσεως, ψευδώνυμον και συσκευασία

1. Πάντα τα σχέδια θα υποβληθούν δια φωτοτυπιών, πλην του προοπτικού, το οποίον δύναται να είναι και το πρωτότυπον.
Παν άλλο σχέδιον υποβαλλόμενον εν πρωτοτύπω δεν θα ληφθή υπ' όψιν.
2. Ως προς τον τρόπον σχεδιάσεως, αφίεται πλήρης ελευθερία εις τους διαγωνιζομένους. Συνιστάται όμως μετ' επιμονής όπως ούτοι αποφύγωσι τον φόρτον περιττών γραμμών και χρωμάτων, διότι τα σχέδια καθίστανται ούτω πολλάκις δυσανάγνωστα και δυσχεραίνουν το έργον της κρίσεως.
3. Πρέπει να αναγράφεται επί της κατόψεως ο προορισμός εκάστου χώρου.
4. Πάντα τα σχέδια θα είναι επικεκολλημένα επί χαρτονίου ή επί ζυλίνου πλαισίου. Σχέδια περιελιγμένα (ρολλά) δεν θα παραληφθούν.

5. Πάντα τα εν τω άρθρω 8 αιτούμενα στοιχεία (σχέδια και τεύχη) θα φέρουν έκαστον προς διάκρισιν, αναγεγραμμένον εις την άνω δεξιάν γωνίαν, σύμβολον ή ρητόν της εκλογής του διαγωνιζομένου.

6. Εκάστην μελέτην θα συνοδεύη φάκελλος μικρός, αδιαφανής και καλώς εσφραγισμένος, εφ' ου θα είναι αναγεγραμμένον το ανωτέρω ρητόν ή σύμβολον και ο οποίος θα περιέχη το ονοματεπώνυμον του διαγωνιζομένου, την διεύθυνσιν αυτού, ως και βεβαίωσιν του Τεχν. Επιμελητηρίου της Ελλάδος ότι ούτος είναι διπλωματούχος της Ανωτάτης Σχολής Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π. ή άλλης, ισοτίμου προς αυτήν Σχολής της αλλοδαπής.

7. Πάντα τα σχέδια και τεύχη, ως και ο ανωτέρω μικρός κλειστός φάκελλος, θα περιτυλιχθούν διά χονδρού χάρτου και θα δεθούν στερεώς, διά νήματος σφραγιζομένου δι' ισπανικού κηρού. Εξωτερικώς δε επί του χάρτου τούτου, θα αναγραφή το ρητόν ή σύμβολον του διαγωνιζομένου.

Άρθρ. 10^{ον}

Προθεσμία υποβολής μελετών

Τα σχέδια και λοιπά στοιχεία, συσκευασμένα ως ανωτέρω περιγράφεται, πρέπει να παραδοθώσιν επί αποδείξει εις το [Εθνικόν Αρχαιολογικόν Μουσείον] το βραδύτερον [από 14 μέχρι 16 Νοεμβρίου]

Ουδεμία παράτασις της προθεσμίας ταύτης θέλει δοθή.

Άρθρ. 11^{ον}

Διευκρίνις αποριών

Οι διαγωνισθησόμενοι δύνανται εντός 20 ημερών από της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως, ήτοι την....., να υποβάλωσι εγγράφως και ανωνύμως προς την Επιτροπήν (γραφεία εις την Εθν. Πινακοθήκην, Κολοκοτρώνη 11) τας τυχόν απορίας των επί των εν τη προκηρύξει αναφερομένων.

Η Επιτροπή θα συνέλθη αμέσως και εντός δέκα ημερών, ήτοι την....., θέλει προβή, εάν κριθή σκόπιμον, εις διευκρίνισιν των αποριών, δημοσιευομένην καθ' ον τρόπον και η παρούσα.

III. ΚΡΙΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρ. 12^ο

Σύστασις Επιτροπής

Διά την κρίσιν των υποβληθησομένων μελετών προς απονομήν των βραβείων συνέστη δεκαμελής Επιτροπή αποτελουμένη εκ των κ.κ.:

1. Α. Βαλαωρίτου, τ. Υπουργού, Γεν. Γραμματέως του Δ.Σ. της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτζου.
2. Δ. Ευαγγελίδη, Καθηγητού του Ε.Μ.Π. και Προέδρου του Δ.Σ. της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Α. Σούτζου.
3. Μ. Καλλιγά, Διευθυντού της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Α. Σούτζου.
4. Χ. Καρούζου, Ακαδημαϊκού και Διευθυντού του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.
5. Π. Μιχελή, Καθηγητού του Ε.Μ.Π.
6. Α. Νταή, Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και Αντιπροέδρου της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Α. Σούτζου.
7. Κ. Παγκάλου, Διευθυντού Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών και Συμβούλου του Δ.Σ. της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Α. Σούτζου.
8. Γ. Πάτζαρη, Διευθυντού Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας.
9. Δ. Πικιώνη, Καθηγητού του Ε.Μ.Π.
10. Ε. Ρουσόπουλου, Καθηγητού του Ε.Μ.Π.

Πάντα τα μέλη της Κριτικής Επιτροπής πρέπει να δηλώσουν εις αυτήν εάν τυχόν συγγενής των πρόκειται να λάβη μέρος εις τον διαγωνισμόν. Η Επιτροπή συνερχομένη, λαμβάνει υπ' όψιν την δήλωσιν ταύτην και καθορίζει τα ληφθησόμενα μέτρα διά το αδιάβλητον της κρίσεως.

Άρθρ. 13^ο

Κρίσις. Προθεσμία κρίσεως

α) Η Κριτική Επιτροπή, μετά την παραλαβήν των υποβληθεισών μελετών, συνερχομένη εις κατάλληλον και ειδικώς προς τούτο διατεθησομένην αίθουσαν, αποκαλύπτει τας μελέτας, μονογραφεί όλα τα αποτελούντα αυτά στοιχεία, κατατάσσει ταύτα εν πρακτικώ και μονογραφεί επίσης τους περιέχοντας τα ονόματα των διαγωνιζομένων κλειστούς αδιαφανείς φακέλλους, ους παραλαμβάνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής προς φύλαξιν.

β) Η Κριτική Επιτροπή οφείλει να εκδόση την απόφασίν της εντός ενός μηνός από της εις αυτήν παραδόσεως των μελετών, και θα συντάξη Πρωτόκολλον απονομής των βραβείων εν τω οποίω θα αναγράφεται και έκθεσις των κρίσεών της δι' απάσας τας βραβευθείσας μελέτας.

γ) Μετά την υπογραφήν του ως άνω πρωτοκόλλου, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανοίγει εκ των εσφραγισμένων φακέλλων μόνον εκείνους οι οποίοι έτυχον βραβείου. Οι λοιποί μικροί φάκελλοι συνάπτονται εσφραγισμένοι πάντοτε, εις τας μη βραβευθείσας μελέτας και διαφυλάσσονται μετ' αυτών ουχί πλέον του μηνός εις ίνα παραδοθούν εις τους προσερχομένους τυχόν προς παραλαβήν των, επιστρεφομένης της ληφθείσης κατά την υποβολήν αποδείξεως.

δ) Αι αποφάσεις της Κριτικής Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν και είναι οριστικάί.

Άρθρ. 14^{ον}

Βραβεία - Χρηματικά αποζημιώσεις

α) Εις τας προκριθησομένας καλύτερας μελέτας, κατά την σειράν της κατατάξεως αυτών, θα χορηγηθώσι τα εξής βραβεία, μη δυνάμενα να διαιρεθώσι:

1^{ον} βραβείον εκ δραχμών [100.000]

2^{ον} βραβείον εκ δρχ. [60.000]

3^{ον} βραβείον εκ δρχ. [35.000]

4^{ον} βραβείον εκ δρχ. [35.000]

β) Η Κριτική Επιτροπή θα απονείμη άπαντα τα βραβεία, εφ' όσον υποβληθούν τουλάχιστον οκτώ μελέται.

γ) Αι κατά τα ανωτέρω βραβευθησόμεναι μελέται, μετά την καταβολήν των χρηματικών βραβείων εις τους δικαιούχους, αποτελούν ιδιοκτησίαν της Εθν. Πινακοθήκης και Μουσείου Α. Σούτζου, ήτις θα έχη το δικαίωμα να χρησιμοποιήση αυτάς καθ' οιονδήποτε τρόπον και συνδυασμόν ήθελε κρίνει σκόπιμον.

Ειδικότερον σημειούται ότι η Επιτροπή ανεγέρσεως κτηρίων θα εφαρμόση την πρώτην βραβευθείσαν μελέτην είτε ως έχει, είτε τροποποιημένην, αναθέτουσα την σύνταξιν των οριστικών σχεδίων εις τον πρώτον βραβευθέντα.

Το χρηματικόν ποσόν του πρώτου βραβείου θα συμψηφισθή προς την νόμιμον αμοιβήν. Πάντως, άμα τη απονομή των βραβείων, θα προκαταβληθή εκ της αμοιβής ταύτης ποσόν δρχ.

Εις περίπτωσιν καθ' ην ο βραβευθείς ήθελεν είναι αποδεδειγμένως άπειρος, τότε ούτος υποχρεούται να προσλάβη, κατόπιν εγκρίσεως όμως της Επιτροπής, πρόσωπον της εκλογής του, αποδεδειγμένης πείρας, ίνα εν συνεργασία εκτελέσωσι το έργον. Το πρόσωπον τούτο θέλει αμοιφθή εκ της αμοιβής του βραβευθέντος.

Άρθρ. 15^{ον}

Έκθεσις των μελετών - Δημοσίευσις της κρίσεως

α) Η κατά τα ανωτέρω απόφασις της επί του διαγωνισμού Κριτικής Επιτροπής, δημοσιευθήσεται εν περιλήψει άπαξ, εις τέσσαρας ημερησίους εφημερίδας των Αθηνών, εντός δέκα ημερών από της απονομής των βραβείων.

β) Άπασαι αι κριθείσαι μελέται, βραβευθείσαι και μη, θέλουσι εκτεθή, εφ' όσον είναι δυνατόν, εις κατάλληλον αίθουσαν.

γ) Πάντα τα σχετικά με τον διαγωνισμόν στοιχεία, ήτοι σχεδιαγράμματα και διακήρυξις, ευρίσκονται εις την διάθεσιν των ενδιαφερομένων εις
καθ' εκάστην απόμέχρι.....
και ώραν.....

Εν Αθήναις τη

Η

Κριτική Επιτροπή